

CAP-VALMISTELUN MAASEUTU –TYÖRYHMÄ

Työryhmän kokous tiistaina 1.9.2020 klo 12-15

Läsnäolijat:

Taina Vesanto, pj, Maa- ja metsätalousministeriö
Sanna Sihvola, Maa- ja metsätalousministeriö
Laura Jänis, Maa- ja metsätalousministeriö
Juuso Kalliokoski, Maa- ja metsätalousministeriö
Anne Vainio, Maa- ja metsätalousministeriö
Markus Lounela, Maa- ja metsätalousministeriö
Jyri Inha, Valtionvarainministeriö
Harri Ahlgrén, Työ- ja elinkeinoministeriö
Johanna Helkimo, Ympäristöministeriö
Raisa Ikonen, Ruokavirasto (sijaisena kokouksen alussa Esko Leinonen, Ruokavirasto)
Reijo Martikainen, Ruokavirasto
Juha-Matti Markkola, Maaseutuverkostopalvelut
Ritva Rintapukka, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Risto Poutiainen, Pohjois-Karjalan liitto
Leila Lindström, Ahvenanmaan maakunnan hallitus
Taina Väre, Kuntaliitto
Marko Mäki-Hakola, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK
Olli Cavén, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK
Bjarne Westerlund, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
Mia Simpanen, Suomen yrittäjät ry
Tauno Linkoranta, Suomen kylät ry
Eliisa Vesisenaho, Pirkan helmi ry
Marianne Selkänaho, siht., Maa- ja metsätalousministeriö
Leena Anttila, siht., Maa- ja metsätalousministeriö

Asiantuntijat:

Eero Pehkonen, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Kati Vaissalo, pysyvä asiantuntija, Ruokavirasto
Martti Patjas, Maa- ja metsätalousministeriö
Sari Rannanpää, MDI (CAP-suunnitelman ennakoarviointi)

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Taina Vesanto avasi kokouksen klo 12:00. Esityslista hyväksyttiin kokouksen asialistaksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. CAP-valmistelun tilannekatsaus

a.) MFF-kehysratkaisu

Martti Patjas/ MMM kertoi EU:n monivuotisen rahoituskehysten tilanteesta. Vuosien 2021-27 kehyksestä päätettiin huippukokouksessa heinäkuussa 2020. Komission alkuperäisessä esityksessä oli Suomelle huomattavia leikkauksia maaseuturahaston kehyksiin, mutta lopullisessa päätöksessä Suomen maaseuturahaston saanto nousi nykyauteen verrattuna, kun Suomi sai 400 miljoonan euron nk. lisäkirjekuoren. Lisäksi maaseuturahastoon tulee EU:n elvytysvaroja noin 212 miljoonaa euroa osana EU:n elvytys suunnitelmaa. Kokonaisuutena Suomi saa maaseuturahaston varoja noin 2776 miljoonaa euroa vuosina 2021-27. Elvytysvarojen osalta on toistaiseksi auki, tulevatko ne osaksi nykyisen maaseudun kehittämisohjelman siirtymäkauden rahoitusta vai uutta CAP-suunnitelmaa.

b.) CAP-suunnitelma-asetuksen tilanne, siirtymäkauden asetus ja CAP-suunnitelman valmistelun tilannekatsaus

Sanna Sihvola/ MMM kertoi CAP-suunnitelma-asetuksen valmistelusta ja kansallisesta valmistelusta. Neuvoston horisontaalisten asioiden työryhmä kokoontuu seuraavan kerran 3.9. Kokouksessa käsitellään uuteen toimeenpanomalliin liittyvän artiklan uusinta muotoilua. Siirtymäkauden asetuksesta ei komissiolta ole toistaiseksi tullut uutta luonnosta, mutta kahden vuoden siirtymäkausi on aikataulujen vuoksi jo väistämätön.

CAP-suunnitelman toimenpideluonnokset ja tarveanalyysit on valmisteltu niin pitkälle kuin se tässä vaiheessa on mahdollista. Lausuntokierrosta ei ole vielä aikataulutettu. Lokakuun lopulla on tarkoitus pitää webinaari CAP-valmistelun tilanteesta. ELY-keskusten alueellisten suunnitelmien ja Leader-ryhmien paikallisten kehittämisstrategioiden valmistelun aikataulua ei ole vielä virallisesti muutettu, mutta määrääjat tullaan siirtämään kevääseen 2021.

4.EU:n elvytyspaketin valmistelun tilannekatsaus

Jyri Inha/ VM kertoi EU:n elvytyspaketin valmistelun tilanteesta. Elvytyspaketissa on kolme osaa. Next Generation EU:n toimenpiteet ovat sen keskeinen osa. Lisäksi paketti sisältää Elpymisvälineen ja omien varojen järjestelmän. Kaiken kaikkiaan elvytystoimiin kohdennetaan 750 miljardia euroa, joista 390 mrd. euroa on avustuksia ja 360 mrd. euroa lainoja. Lisäksi markkinoilta hankittua pääomaa pyritään saamaan osaksi elvytyspaketin yleisten tavoitteiden toteuttamista. Elvytysvarojen takaisinmaksu aloitetaan vuonna 2028 ja se jatkuu vuoteen 2058 asti.

Avustusmuotoista tukea kohdennetaan seitsemään eri EU-ohjelmaan strategisten tavoitteiden mukaisille kohdealueille. Maaseuturahaston osuus on noin 7,5 miljardia euroa ja se kohdennetaan yleisen elvytyksen lisäksi vihreän siirtymän, digitalisaation ja sosio-taloudellisen resilienssin edistämiseen.

Elvytysvarat sisältävät kaksi ehdollisuutta: oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen ja vähintään 30 % rahoitustason EU:n ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Suomen elvytys suunnitelmaa valmistellaan valtionvarainministeriön johdolla. Hyvä suunnittelu on tärkeä, jotta varat voidaan kohdentaa ennakoivasti mahdollisimman järkevästi ja vaikuttavasti.

5. Rakennerahasto valmistelun sisältö ja rahoituskokonaisuus ml. JTF

Harri Ahlgrén kertoi uuden rakennerahasto-ohjelman valmistelusta sekä REACT-EU –rahoituksesta. Suomen osuus koheesipolitiikan rahoituksesta on yhteensä 2,05 miljardia euroa, josta 1,47 miljardia euroa ra-

kennerahastoihin ja 160 miljoonaa euroa REACT-EU:hun. REACT-EU on nykyiseen rakennerahasto-ohjelmaan sisällytettävä avustusmuotoinen elvytysväline. Monivuotisen rahoituskehityksen päätös sisälsi myös tulevaan kauden rakennerahasto-ohjelmaan 100 miljoonan euron lisärahoituksen, joka on kohdennettava harvaan asutuille alueille. Lisäksi Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon (JTF) kohdennettiin rahoituskehityspäätöksessä 420 miljoonaa euroa, mikä on huomattavasti enemmän kuin komission alkuperäinen esitys. Rahoituksen ehtona on kuitenkin, että JTF:ään kohdennetaan rakennerahastoista vähintään 1,5-kertainen määrä varoja. Suomessa harvaan asutuille alueille kohdentuu rahoituskehityspäätöksen mukaan nyt yhteensä 400 miljoonaa euroa rakennerahasto-ohjelman varoista ja komission esityksen mukaan myös JTF-varat pitäisi kohdentaa Itä- ja Pohjois-Suomeen.

Rakennerahasto-ohjelman luonnos on ollut kommentoitavana komissiossa epävirallisesti. MFF-rahoitusratkaisu sisältää kuitenkin paljon avoimia kysymyksiä, mikä hidastanee ohjelman valmistelua lähikuukausina. Esimerkiksi JTF-rahoitusta haluttaisiin laajentaa muuallekin kuin Itä- ja Pohjois-Suomeen. Myös Länsi-Suomessa on maakuntia, joissa turvetuotanto on tärkeä. JTF-valmistelu on vasta käynnistymässä ja se osio lisätäneen rakennerahasto-ohjelmaan vasta vuoden 2021 alkupuolella.

6. Siirtymäkauden ja elvytysrahoituksen vaikutukset CAP-suunnitelmaan

Leena Anttila kertoi siirtymäkauden ja elvytysrahoituksen vaikutuksesta CAP-suunnitelmaan. Koska siirtymäkauden pituudeksi on luultavasti tulossa 2 vuotta ja myös maaseuturahaston elvytysvarat kohdennettaneen nykyiseen maaseudun kehittämisohjelmaan, jatkuisi nykyisen maaseudun kehittämisohjelman toteuttaminen vuoden 2025 loppuun. Monivuotisen rahoituskehityksen vuosien 2021 ja 2022 budjetin varat kohdennettaisiin tällöin nykyiseen maaseutuohjelmaan. CAP-suunnitelman toteuttaminen alkaisi vasta vuonna 2023 ja sen toteuttamisaika olisi vain 5 vuotta. EU:lta tulevasta rahoituksesta suhteessa suurempi osa on budjetoitu kahdelle ensimmäiselle vuodelle, jolloin vuosina 2021 ja 2022 olisi sidottavana huomattavasti varoja, jotka pitäisi saada käytetyksi järkeviin kohteisiin. Vastaavasti CAP-suunnitelman rahoitusosuus jäisi silloin pienemmäksi.

7. Syksyn 2020 työsuunnitelma

Sanna Sihvola/ MMM esitteli syksyn työsuunnitelman. Tavoitteena on tuoda hanke-, yritys- ja Leader-tukia koskeva osa CAP-suunnitelmasta kokonaisuutena marraskuun kokoukseen kommentoitavaksi. Joulukuun kokouksessa voitaisiin saada suunnitelman näiltä osin lopullinen versio, mikäli EU-tason valmistelu on edennyt siihen mennessä riittävästi.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokoukset pidetään tiistai 10.11. klo 13-16 ja tiistai 15.12. klo 9-12 tai 13-16.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:00.